

ÇOKSESİLİ TÜRK MÜZİĞİ BESTECİLERİ İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZ VE YAYINLAR ANTOLOJİSİ

Ahmet Serkan ECE¹

Ö Z E T

Bu araştırmanın amacı, Cumhuriyetin ilanından günümüze çoksesli müziğin ülkemizde gelişimine katkıları bulunan bestecilerimizin biyografilerinden oluşan bir seçki oluşturmak ve böylece bestecilerimiz üzerinden çoksesli müziğin ülkemiz coğrafyasındaki tarihsel gelişimine yaklaşım, bu konudaki araştırmacılara da ışık tutmaktır. Yine yapılan bu araştırma ile bestecilerimizi ve eserlerini daha yakından tanımak isteyen yurtiçi ve yurtdışındaki tüm müzisyen (öğrenci, besteci, yorumcu, orkestra şefi, orkestra elemanı/idareci, araştırmacı, v.b) ve eğitimcilere bir kaynak oluşturmak amaçlanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, Türk bestecileri ve/veya eserleri üzerinde 32’i basılı kitap,46’sı lisansüstü (yüksek lisans, sanatta yeterlilik, doktora) araştırma çalışmaları olan toplam 78 adet yayın, elde edilen bu yayınların ise konu olarak en çok Ahmet Adnan Saygun’un hayatı ve/veya eserleri üzerine yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Bestecileri Antolojisi, Besteciler, Bestecilik, Antoloji

AN ANTHOLOGY OF THESIS AND ARTICLES ON POLİFONİC TURKISH MUSIC COMPOSERS

ABSTRACT

The aim of this study to make an anthology about the composers’ biographies who have contributed to the development of polifonic music in Turkey from the declaration of the Republic to the present; to examine the historical development of the polifonic music in our Turkey’s geograbical areas and to enlighten the

¹ Yrd. Doç. Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü.

researchers on this subject matter. To prepare resource book for all musicians (student, composers, interpreter, orchestra conductor, orchestra member/manager, researcher,...etc.) and educators is aimed through this study. The results obtained indicated that 78 articles 32 of which were published book, 46 graduate theses (Master of art, Doctor of Music, Ph.D.dissertations) were mostly dealt with the life and work's of Ahmet Adnan Saygun.

Key Words: Anthology of Turkish Composers, Composers, Composing, Anthology

GİRİŞ

Ülkemizde çoksesli müziğin gelişimi cumhuriyet sonrası açılan müzik okulları, bandoların kurulması ve bestecilerimizin yurt dışına gönderilmeleri ile gelişir, paralellik taşır. Çalgan (2001,s.7)'a göre, Türkiye'de çoksesli müziğin cumhuriyet dönemindeki gelişim sürecinin eğitsel, tarihsel, toplumsal ve estetik açılardan incelenmesinin yolu, ilk kuşak bestecilerimizin yaşam öykülerini ve yaratma serüvenlerini bilmekten geçer. Bu konuda başvuru değeri taşıyan kaynakların sınırlı oluşu göz önüne alınırsa, yapılacak araştırma ve incelemelerin önemi daha da artar. Oysa ülkemizde sistemli bir şekilde oluşturulmuş belgeliklerin olmayışı, bu tür kitapları yazmaya niyetli kişileri kaynak bulma sorunu yüzünden olumsuz yönde etkilemiş, eksiklerimiz birikmeye, büyümeye başlamıştır.

Antoloji ve bibliyografya çalışmaları müzikoloji biliminin alt araştırma konularından sadece birkaçını oluşturmaktadır. Yapılan ön taramalarda ülkemizde bestecilerimizi ve/veya eserlerini içine alan farklı araştırmalar olmasına rağmen, araştırmanın sınırlılığında belirtilen çerçevede ve yapılan araştırma ile paralellik gösteren bir antoloji çalışmasına rastlanılmamıştır.

Batı dünyasında Müzikoloji bilimi 20.yüzyıldan başlayarak birçok üniversitenin öğretim programı içinde yer almıştır, yaşamı didik didik edilmeyen besteci ve yorumcu kalmamıştır. Ama Türkiye gibi bu bilime yeni ilgi gösteren bir ülkede, besteciler ve eserleri hakkında geniş bilgi bulmak zordur. Batıda ise herhangi bir besteciye büyüteç altına almak için sayısız kaynak bekler sizi (Çalgan, 2001, s,7) .

Bestecilerimizin gerek yurtiçinde gerekse yurt dışında tanınması konusunda Mimaroglu (1990, s.182) “ayrık durumdaki bağımsızların tüm mutsuzluğu yanında,

devlet çatısına sığınmış besteciler böyle bir korunağın sağladığı mutluluğa erişmiş sayılabilirlerse de, Türk bestecisini mutsuzlaştıran nedenler arasında, hem Türkiye içerisinde de hem de dış ülkelerde tanınma sorunu başta gelir” demektedir.

Bestecilerin tanınmasında, eserlerinin yerli ve yabancı basımevlerince yayınlanması, yurtiçi ve yurtdışındaki konserlerde seslendirilmesinin yanında, eserler ve/veya besteciler üzerine yapılmış araştırma ve yazılmış yayınlarında sayıca artması da son derece önemlidir. Bu bağlamda yapılan araştırmanın amacı; cumhuriyetin ilanından günümüze çoksesli müziğin ülkemizde gelişimine katkıları bulunan bestecilerimizin biyografilerinden oluşan bir seçki oluşturmak ve böylece bestecilerimiz üzerinden çoksesli müziğin ülkemiz coğrafyasındaki tarihsel gelişimine yaklaşım, bu konudaki araştırmacılara da ışık tutmaktır. Ayrıca yapılan bu antoloji çalışması ile bestecilerimizi ve eserlerini daha yakından tanımak isteyen yurtiçi ve yurtdışındaki tüm müzisyen (öğrenci, besteci, yorumcu, orkestra şefi, orkestra elemanı/idareci, araştırmacı, v.b) ve eğitimcilere bir kaynak oluşturmak, ayrıca elde edilen veriler yardımıyla bu konuda araştırma yapmak isteyenlere öneri getirmek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Evren

Yapılan araştırmanın evrenini Türk Bestecilerinin tümü üzerine yapılan yayın ve lisansüstü araştırmalardır.

Örneklem

Araştırmada örneklem olarak özellikle, çoksesli müziğin cumhuriyetten günümüze gelişim sürecinde ürün veren bestecilerimiz ve/veya eserleri alınmış, ayrıca yayın olarak basılı kitaplar ve lisansüstü tezler (yüksek lisans, sanatta yeterlilik ve doktora) araştırılmıştır.

Araştırmaya bestecilere ait basılı nota, broşür, küçük ölçekli tanıtım yayınları, cd,ler, ders notları, Türk ve Batı müziği bestecilerini ve/veya eserlerini birlikte tanıtıcı klavuz kitaplar, bildiri ve makale metinleri dahil edilmemiş, araştırma sınırlılığı dışında tutulmuştur.

Verilerin Toplanması

Yapılan araştırmada Türk bestecileri ve/veya eserleri üzerine yazılmış olan yayın ve lisansüstü tezler bir araya getirilmiştir. Verilerin toplanması aşamasında yurt içi, yurt dışındaki üniversitelerin ve enstitülerin tez merkezleri araştırmanın tamamlanma aşamasına kadar internet aracılığı ile taranmış (*arama ifadeleri Türk Bestecileri, Müzik, Bestecilik, Music Education, Besteciler, Besteler, Bestekarlar, Çalgılar, Flüt, Piyano, Besteleme*) elde edilen veriler Tez No (tezin yükseköğretim kurumundaki kayıt numarası), Yıl (tezin yapıldığı yıl), Tez Türü (yüksek lisans, sanatta yeterlilik, doktora), Yazar (tez yazarı), Tez Adı (araştırmanın adı), Yapıldığı üniversite / Enstitü başlıkları ile sıralanmıştır. Yayınların (kitapların) belirlenmesi aşamasında yurtiçindeki basımevleri, yayınevleri, araştırma ve sanat merkezlerinin konu ile ilgili yayınları belirlenmiş, görüşmeler yapılmış, yayın ve basımevlerinin internet adresleri taranarak elde edilen veriler (*Bestecinin Adı, Kitap Adı, Yazar, Kitabın Yayınevi, Yayın Yılı*) şeklinde listelenmiştir.

Basılı kitaplar arasında bulunan 2 yayın (Emre Aracı²: *Ahmet Adnan Saygun'un Hayatı ve Eserleri*; Yılmaz Aydın³: *Türk Beşleri*) yurtdışında, besteciler ve/veya eserleri üzerine yapılmış olan 2 doktora tezinin kitap olarak basımıdır. Bu 2 çalışma, lisansüstü çalışmalar arasına alınmamış fakat yayınlar bölümünde belirtilmiştir.

İlgili Araştırmalar

Fransız kökenli bir kelime olan anthologie (antoloji)'nin günümüzde Türkçe karşılığı **seçki** olarak kullanılmaktadır (www.tdk.gov.tr)

Yapılan literatür taraması sonrasında müzik eğitiminde de farklı araştırmaların ışığında seçki oluşturmak için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan ilki Tümay Crump tarafından 2001 yılında yapılan "*Temel eğitim II. kademe öğrencilerinin müzik dersleri ve çalgı eğitiminde kullanabilecekleri çok sesli metod*

² Emre Aracı: The Life and Works of Ahmet Adnan Saygun (1999). University of Edinburg . Thesis. (Ph.D).(bkz.kaynakça no:3)

³ Yılmaz Aydın : "Die Werke der Türkischen Fünf im Lichte der musikalischen Wechselbeziehungen zwischen der Türkei und Europa" (Türkiye ile Avrupa arasında müzik alanındaki değişim ilişkileri ışığında Türk Beşleri'nin eserleri).Europäische Hochschulschriften, Reihe XXXVI Bd./Vol.221. Frankfurt am Main – Berlin – Bern – Bruxelles – New York– Oxford – Wien. PETER LANG Europäischer Verlag der Wissenschaften, 2002.(bkz: kaynakça No:4)

antoloji çalışması” adlı araştırmadır. Crump bu araştırmasında temel eğitimin 2. kademesinde okutulmakta olan müzik dersi için, bu dersin çalgı eğitimi kapsamında kullanabilecekleri çok sesli eserlerden oluşan bir seçki çalışması gerçekleştirmiştir. Diğer antoloji çalışmalarında şöyle sıralanabilir.

2. Zuhale Feray Şenkibar, 1999. *“Türkiye’de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde şan (bireysel söyleme) derslerinde öğretilen eserlerin antolojisi”*

3. Zeynep Oya Bıyıklıoğlu, 1997. *“Piyanonun bir eşlik çalgısı olarak müzik eğitimi ile piyano eğitiminde kullanımına ilişkin bir metod antoloji çalışması”*

4. Mehru Ensari, 1990. *“Piyano başlangıç öğrencileri için Çağdaş Türk bestecilerinin eserlerinden oluşan bir antoloji oluşturma denemesi”*

BULGULAR

Bu bölümde, yapılan araştırma ve taramaların ışığında elde edilen veriler listeler halinde sunulmadan önce, araştırmaya daha da açıklık kazandırması bakımından temel istatistik çalışmalarla tablolştırılmış ve elde edilen veriler doğrultusunda yorumlanmaya çalışılmıştır.

Tablo 1: Türk Bestecileri Ve/Veya Eserleri Üzerine Yazılan Kitap Ve Araştırmaların Yüzde Ve Frekans Dağılımları

	Kitap	Lisansüstü çalışmalar			TOPLAM
		Yüksek lisans tezi	Sanatta Yeterlilik	Doktora Tezi	
Frekans (f)	32*	42	2	2	78
Yüzde (%)	41,02	53,84	2,57	2,57	100

* basılı kitaplar arasında bulunan 2 yayın, yurtdışında, besteciler ve/veya eserleri üzerine yapılmış olan 2 doktora tezinin kitap olarak basımıdır.

Tablo 1’den de anlaşılacağı gibi besteciler ve/veya eserleri üzerine toplam 78 yayın saptanmıştır. Yapılan yayınların büyük bir çoğunluğunu toplamda %59,72 ile lisansüstü çalışmalar (yüksek lisans %53,84, sanatta yeterlilik %2,57, doktora %2,57) oluşturmaktadır.

Tablo 2: Türk Bestecileri Ve/Veya Eserleri Üzerine Yapılan Lisansüstü (Yüksek Lisans, Sanatta

Yeterlilik Ve Doktora) Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Lisans üstü çalışmalar						Toplam	
	Yüksek lisans		San. Yeterlilik		Doktora			
	f	%	f	%	f	%	f	%
1982	1	2,17					1	2,17
1987	2	4,34					2	4,34
1988	1	2,17					1	2,17
1989	1	2,17					1	2,17
1990	1	2,17					1	2,17
1992	1	2,17					1	2,17
1993	3	6,52					3	6,52
1994	3	6,52					3	6,52
1996	1	2,17					1	2,17
1998	4	8,70					4	8,70
1999	3	6,52					3	6,52
2000	5	10,87					5	10,87
2001	8	17,39	1	2,17			9	19,57
2002	2	4,35	1	2,17	1	2,17	4	8,70
2003	3	6,52			1	2,17	4	8,70
2004	2	4,34					2	4,34
2006	1	2,17					1	2,17
TOPLAM	42	91,30	2	4,35	2	4,35	46	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türk besteciler ve/veya eserleri üzerine yapılan lisansüstü araştırmalarda, yüksek lisans tez çalışmalarının % 91,30’la ve ilk sırada yer aldığı saptanmıştır. Onu sıra ile aynı oranlarda sanatta yeterlilik ve doktora tez çalışmaları izlemektedir. Türk besteciler ve/veya eserleri üzerine yapılan ilk lisansüstü tezden günümüze kadar geçen 24 yılda toplam 46 araştırma yapıldığı ve yıllara göre bu araştırmaların sayılarında artış olduğu saptanmıştır. Sözü edilen artışın en fazla %10,87 ve %19,57 ile 2000-2001 yıllarında gerçekleştiği görülmektedir. Bu durumun, yeni açılan üniversite ve buna paralel olarak lisansüstü eğitim öğretim veren programların sayılarındaki artıştan kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3: Türk Bestecileri ve/veya Eserleri üzerine Yapılan Lisansüstü Araştırmaların Konularına

Göre (Bestecilere) Dağılımları

Bestecilere Göre	Lisansüstü Çalışmalar				
	Toplam		Doktora	Sanatta Yeterlilik	Yüksek lisans
	f	%	Araştırmaların Yapıldığı Yıllar		
Ekrem Zeki ÜN	2	7,14			1982 / 1994
Muammer SUN	4	14,28			1988 / 1994 2004 / 2006
Ertuğrul Oğuz FIRAT	1	3,57			1989
Necil Kazım AKSES	2	7,14			1993 / 2003
Ulvi Cemal ERKİN	4	14,28		2001	1993 / 1996 1999
Ahmet Adnan SAYGUN	6	21,42	2003		1993 / 2000 2000 / 2003 2006
İlhan BARAN	2	7,14			1994 / 2000
Nevit KODALLI	3	10,71		2002	1998 / 2003
Mithat FENMEN	1	3,57			1999
Cemal Reşit REY	1	3,57			2000
Kemal İLERİCİ	2	7,14			2001 / 2001
TOPLAM	28	100			

Tablo 3’de görüldüğü gibi lisansüstü çalışmalar sırasında araştırmacılar % 21,42 oranla en fazla Türk Bestecilerimizden Ahmet Adnan Saygun, % 14,28 oranla Ulvi Cemal Erkin ve Muammer Sun’un yaşamları, sanatçılıkları, eğitimcilikleri, müzik anlayışları, Türk Müzik eğitimindeki yerleri ve/veya eserleri üzerine yapmış oldukları incelemelerle ilgilendikleri ayrıca yine ülkemizde sanatı ve eserleri üzerine lisans üstü araştırma yapılan ilk bestecimizin (1982) yılında Ekrem Zeki Ün olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4: Türk Bestecilerinin Eserleri İle İlgili Yapılan Lisansüstü Araştırmaların Konularına Göre (Eserler Ve Özellikleri) Dağılımları

Araştırma konuları	Lisansüstü Çalışmalar			TOPLAM	
	Y.Lisans	Sanatta Yeterlilik	Doktora	f	%
	Araştırmaların Yapıldığı Yıllar			f	%
Bestecilerin	PİYANO eserleri	1987 / 1990 1994 / 1996 1998 / 1998 1998 / 1999 2002 / 2000 2000 / 2002 2002 / 2003 2003		15	46,87
	KEMAN eserleri	1999 / 2001	2001	3	9,37
	VİYOLA eserleri	2000 / 2003		3	9,37
	VİYOLONSEL eserler	2001	2002	2	6,25
	FLÜT eserleri	2001		1	3,12
	GİTAR eserleri	2001		1	3,12
	OPERA/ŞAN / piyano eşlikli ŞAN eserleri	1987 / 1994		3	9,37
	ODA MÜZİĞİ eserleri	2001		1	3,12
	SENFONİK eserleri	2000 / 2006		2	6,25
	ESER klavuzu	1992		1	3,12
	TOPLAM			32	100

Tablo 4’te görüldüğü gibi araştırmacılar konu olarak lisansüstü çalışmalarında (yüksek lisans) %46,87 oranla en çok Türk bestecilerin piyano eserlerini seçmişler ve bestecilerin piyano eserlerinin eğitim müziğinde kullanım durumları, tarihsel, yapısal analizleri, bu eserlerdeki Türk müziği etkileri v.b konularda araştırmalarını tamamlamışlardır. Bestecilerin piyano eserlerinden sonra keman ve viyolonsel eserleri sanatta yeterlilik çalışması olarak, viyola ve opera/şan eserleri ise lisansüstünde doktora seviyesinde incelenen konular olarak belirlenmiştir. Bestecilerin piyano eserlerinin sadece yüksek lisans seviyesinde (15 araştırma) incelenmesi, doktora çalışmalarının da ise henüz araştırılmamış olması dikkat çekicidir.

Tablo 5: Türk Bestecileri Üzerine Yayımlanan Kitapların Konu İçeriklerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

		Yayımlanan Kitap Sayısı	Yüzde %
1	Bestecilerin hayatları ile Eserlerinin İrdelendiği Albümler	7	22,58
2	Ahmet Adnan SAYGUN	8	25,80
3	Cemal Reşit REY	3	9,67
4	Necil Kazım AKSES	2	6,45
5	İlhan USMANBAŞ	2	6,45
6	Ulvi Cemal ERKİN	1	3,22
7	Bülent AREL	1	3,22
8	Bülent TARCAN	1	3,22
9	Faik CANSELEN	1	3,22
10	Hasan Ferit ALNAR	1	3,22
11	Ferit TÜZÜN	1	3,22
12	Nevit KODALLI	1	3,22
13	Cevat Memduh ALTAR	1	3,22
14	Kemal İLERİCİ	1	3,22
	TOPLAM	31	100

Tablo 5’de görüldüğü gibi Türk bestecileri ve/veya eserleri üzerine yazılan kitapların büyük bir çoğunluğunu %23,34 ile bestecilerin biyografik özelliklerinin (*kısa hayat hikayeleri, yayınevlerince basılı olan veya olmayan eser ve cd listeleri, fotoğrafları ile eserlerinin yazı tekniği, v.b*) yer aldığı albümler yer almaktadır. Bu oranı %25,80 ile Ahmet Adnan Saygun, % 9,67 ile Cemal Reşit Rey, % 6,45 ile Necil Kazım Akses ve yine aynı oranla İlhan Usmanbaş takip etmektedir.

Diğer bestecilerin yanında Türk beşleri olarak da bilinen grup içerisinde yer alan bestecilerimiz ile ilgili kitapların (özellikle Ahmet Adnan Saygun hakkında) sayılarının fazla olmasının nedeni, bu bestecilerimizin dünyada en çok tanınan/bilinen ve eserleri seslendirilen besteciler olmasından ve daha sonra gelen kuşaklarında, bestecilik eğitimlerini ilk olarak yine bu bestecilerimizden almalarından kaynaklandığı söylenebilir.

**Türk Bestecileri ve/veya Eserleri Üzerine Yazılan
Yüksek Lisans – Doktora - Sanatta Yeterlilik Tezleri**

<u>Tez No</u>	<u>Yıl</u>	<u>Tez Türü</u>	<u>Yazar</u>	<u>Tez Adı Yapıldığı üniversite / Enstitü</u>
1.	(1982)	Yüksek Lisans.	Necati GEDİKLİ.	“Ekrem Zeki Ün_ Yaşamı, Sanatçılığı, eğitimciliği ve Çağdaş Türk Sanat Müziğindeki Yeri”
2.	3045 (1987).	Yüksek Lisans.	Dilek YONAT.	“Atatürk Müzik İlkeleri Doğrultusunda Bugünedek Yetişmiş Kompozitörlerimizin Pişano Edebiyatına Katkılarının İncelenmesi, Sonuçlarının Hangi Aşamada Olduklarını Araştırılması ve Düşünceleriniz. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
3.	3062 (1987).	Yüksek Lisans.	Melike Aktaş.	“Türk bestecilerinin pişano eşlikli şan yapıtları” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
4.	6571 (1988.)	Yüksek Lisans.	Selahattin Görsev.	“Muammer Sun yaşamı-sanatçılığı eğitimciliği kültür felsefesi ve çağdaş Türk sanat müziğindeki yeri” Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
5.	6628 (1989).	Yüksek Lisans.	Ferzan F. Tüzel.	“Ertuğrul Oğuz Fırat'ın yeni müzik anlayışı” Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
6.	19435 (1990)	Yüksek Lisans.	Mehru Ensari.	“Pişano Başlangıç öğrencileri için Çağdaş Türk Bestecilerinin Eserlerinden oluşan bir antoloji oluşturma denemesi.” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
7.	20709 (1992)	Yüksek Lisans.	Esin Oruç.	“Cumhuriyet dönemi çok sesli Türk müziği bestecileri eser sözlüğü (kılavuz)” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
8.	27403 (1993)	Yüksek Lisans.	M. Tuğrul Göğüş.	“N. Kazım Akses – Yaşamı, Sanatçılığı, Eğitimciliği ve çok sesli Türk Müziğindeki Yeri.” Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
9.	28815 (1993)	Yüksek Lisans.	Aslı L. Tekok .	“Ulvi Cemal Erkin” Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
10.	28831 (1993)	Yüksek Lisans.	Çağdaş Alapınar.	“Ahmet Adnan Saygun'dan bir kesit” Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
11.	33958 (1994)	Yüksek Lisan.	Z. Duygu Zümrüt.	“Çağdaş Türk bestecisi İlhan Baran'ın tüm pişano eserlerinin pişano eğitiminin çeşitli aşamalarında kullanılabilirliğinin incelenmesi.” Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
12.	33961 (1994)	Yüksek Lisans.	Fatma Sibel Jagoda.	“Çağdaş Türk Kompozitörü Muammer Sun'un şan eğitiminin çeşitli aşamalarında kullanılabilirliğinin incelenmesi.” Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
13.	34146 (1994)	Yüksek Lisans.	M. Hilmi Bulut.	“Ekrem Zeki Ün'ün eğitimciliği ve keman eğitimciliği” İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
14.	52911 (1996)	Yüksek Lisans.	S. Emre Elivar.	“Ulvi Cemal Erkin'in pişano yapıtlarındaki geleneksel Türk müziği etkileri.” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

15. **78292 (1998)** Yüksek Lisans. Nazan Akın. “**Türk piyano edebiyatında aksak ritmlerin kullanımı**” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
16. **78272 (1998)** Yüksek Lisans. Feyza Sönmezöz. “**Çağdaş Türk bestecilerinin piyano eserlerinin eğitim amaçlı olarak kullanılabilirliği**” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
17. **128110 (1998)** Yüksek Lisans. Jülide Kıratlı. “**Piyano Dağarı ve Eğitimde Türk Bestecilerinin Yeri**” Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
18. **72914 (1998)** Yüksek Lisans. Hande Sarmaşık. “**Nevit Kodallı'nın yaşamı, sanatçılığı ve besteciliği**” Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
19. **89395 (1999)** Yüksek Lisans. Gökmen Özmenteş. “**Mithat Fenmen Yaşamı – Sanatçılığı- Eğitimi ve Çoksesli Türk Sanat Müziğindeki Yeri.**” Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
20. **90870 (1999)** Yüksek Lisans. Ebru Aydoğan. “**Türk bestecilerinin keman için yazdıkları eserler ve bunların eğitim kurumlarında müzik eğitimi programına alınması**” Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
21. **74413 (1999)** Yüksek Lisans. Alpay Güldoğan. “**Ulvi Cemal Erkin'in piyano eserleri aracılığıyla, geleneksel müziklerimizden, çağdaş Türk müzik sanatına taşıdığı müzikal unsurların incelenmesi**” Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
22. **98678 (2000)** Yüksek Lisans. Evren Bilgenoğlu. “**Türk bestecilerinin viyola repertuarı (konçertolar)**” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
23. **97410 (2000)** Yüksek Lisans. Ebru Güner. “**Cemal Reşit Rey'in yaşamı ve piyano yapıtlarına derin yaklaşımlar.**” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
24. **97376 (2000)**. Yüksek Lisans. İvan Çelak. “**İlhan Baran'ın piyano yapıtlarının taşıdığı müzikal değerler**” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
25. **98587 (2000)** Yüksek Lisans. Ayşe Önder. “**Ahmet Adnan Saygun'un Aksak Tartılar Üzerine 10 Etüdü. (Ritm, armoni, kontrpuan, makamsal yapı ve form açısından incelenmesi)**” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
26. **98572 (2000)** Yüksek Lisans. Yiğit Aydın. “**Ahmed Adnan Saygun'un birinci, üçüncü ve beşinci senfonilerinde birinci bölümlerin bestecilik ve orkestra şefliği teknikleri açısından incelenmesi**” Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
27. **108998 (2001)** Yüksek Lisans. Çağrı Şen. “**Çağdaş Türk bestecilerinin viyolonsel eserlerinin eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği lisans eğitimi ve uygulamalarındaki yeri**” Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
28. **108763 (2001)** Yüksek Lisans. Özlem Onuk. “**Üniversitelerin müzik eğitimi anabilim / anasanat dallarında flüt eğitimi ve bu eğitimde çağdaş Türk flüt müziğinin yeri.**” Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
29. **100490 (2001)** Yüksek Lisans. Ozan Uğraş Yarman. “**Türk Musikisi ve Çokseslilik**” İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
30. **109351 (2001)** Yüksek Lisans. Koray Çelenk. “**Oda müziği ve çağdaş Türk müziği bestecilerinin oda müziği eserlerinde biçim ve yapı**” Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

31. **108778 (2001)** Yüksek Lisans. Ahmet Kanneçi. **“Gitar için beste yapmış Türk bestecilerinin eğitimi ve yapıtlarının uluslararası gitar repertuarındaki yeri”** Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
32. **114711 (2001)** Yüksek Lisans. Muhammet Koç. **“Kemal İlerici'nin Armonizasyon Sistemi Üzerine İstatistiksel bir İnceleme”** Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
33. **94313 (2001)** Yüksek Lisans. Gülen – Ada Tanır. **“Kemal İlerici Hayat-eserleri ve Müzikolojiye Katkıları”** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
34. **100363 (2001)** Sanatta Yeterlilik. Elif Tarakçı. **“Keman Sol el Tekniğinin ‘ sanatta yeterlilik alan çalışması içerisinde yer alan Ulvi Cemal Erkin Keman konçertosu çerçevesinde derinlemesine incelenmesi.”** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
35. **112768 (2001)** Yüksek Lisans. Zafer Kurtaslan. **“Çağdaş Türk bestecilerinin keman konçertolarındaki yay teknikleri üzerine bir araştırma”** Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
36. **117014 (2002)** Yüksek Lisans. Özgü Köse. **“Cumhuriyet Dönemi Türk bestecilerinin piyano edebiyatında aksak ritm”** Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
37. **113217 (2002)** Yüksek Lisans. Ferit Bulut. **“Çağdaş Türk piyano müziği eserlerinin piyano eğitimi açısından incelenmesi”** Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
38. **113451 (2002)** Sanatta Yeterlilik. Cenk Öztürk. **“Nevit Kodallı ve viyolonsel konçertosu”** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
39. **123550 (2002)** Doktora. Ahmet Serkan ECE. **“Çağdaş Türk bestecilerinin viyola eserleri ve bu eserlerin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki viyola eğitimcileri tarafından kullanımlarına yönelik bir değerlendirme”** Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
40. **125662 (2003)** Yüksek Lisans. H. Çağla Önal. **“Türk bestecilerinden Nevit Kodallı'nın piyano müziğinin incelenmesi.”** Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
41. **132888 (2003)** Yüksek Lisans. Barış Uluçınar. **“Alfred Schnittke ve Necil Kazım Akses'in hayatı, eserleri ve Viyola Konçertolarının incelenmesi.”** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
42. **124594 (2003)** Yüksek Lisans. Özgür Mert Esen. **“Ahmet Adnan Saygun'un ‘Aksak Tartılar Üzerine 10 Etüd’ op.38'in tarihsel ve yapısal analizi”** Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
43. **137067 (2003)** Doktora.Esin Ulu. **“Kültürlerarası hümanizmanın müzikteki simgesi çağdaş iki oratarya: A. Adnan Saygun'un Yunus Emre ve Michael Tippett'in zamanımızın çocuğu orataryolarının yapı stil ve içerik yönlerinden karşılaştırmalı incelenmesi.”** Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
44. **143871 (2004)** Yüksek Lisans. Sami Selçuk Cingi. **“Muammer Sun'un İzmir Rapsodisi adlı eserinin kompozisyon ve orkestra şefliği teknikleri açısından incelenmesi.”** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
45. **186194 (2006)** Yüksek Lisans. Bülent Yüksel. **“Ahmed Adnan Saygun' un 1. Senfonisi' nin modal/tonal ve formal yapısı.”** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
46. **187184 (2006)** Yüksek Lisans. Özlem Yener. **“Muammer Sun'un yaşamı ve eğitim müziğine katkıları.”** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Türk Bestecileri ve/veya Eserleri Üzerine Yazılan Yayınlar

Yayınlar, bestecinin adı, kitap adı, yazar, kitabın yayınevi, yayın yılı şeklinde listelenmiştir.

1. Cemal Reşit Rey (**Unutulmaz Marşın Büyük Bestecisi**)
Filiz Ali (Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları), Ankara, 1996
2. Cemal Reşit Rey (**Müzikten İbaret Bir Dünyada Gezintiler**)
Evin İlyasoğlu (Dünya Yayınevi)
3. Cemal Reşit Rey (**Cemal Reşit Rey, Hayatı ve Eserleri**)
İstanbul Devlet Opera ve Balesi Yayınları) İstanbul, 1972
4. Ahmet Adnan Saygun (**Çokseslilik Meşalesi**)
(Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)
5. Ahmet Adnan Saygun (**Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü**)
Emre Aracı (Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık) (Doktora Tezi)
6. Ahmet Adnan Saygun (**Atatürk ve Adnan Saygun Özsoy Operası**)
Gülper Refiğ (Boyut Yayınları)
7. Ahmet Adnan Saygun. (**Ahmet Adnan Saygun ve Geçmişten Geleceğe Türk Musikisi**)
Gülper Refiğ (Kültür Bakanlığı, Ankara)
8. Ahmet Adnan Saygun (**Ahmet Adnan Saygun Bildirileri**)
Tuğrul Göğüş (İzmir Flarmoni Derneği Yayınları)
9. Ahmet Adnan Saygun (**A Biography of the Turkish Composer A. Adnan Saygun and a Discussion of His Violin Works.**)
Selim Giray (The Elwin Melen Pres), 2005
10. Ahmet Adnan Saygun (**Atatürk, Saygun ve Özsoy Operası**)
Şefik Kahraman Kaptan (Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)
11. Ahmet Adnan Saygun (**Ahmet Adnan Saygun (Biyografi**)
Olçay Koçak (Kastaş Yayınları) İstanbul, 2005
12. Ulvi Cemal Erkin (**Duyuşlardan Köçekçeye**)
Koral Çalgan (Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)
13. Necil Kazım Akses (**Cumhuriyetin Özgün Bestecisi**)
Nejat Başeğmezler (Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)
14. Necil Kazım Akses (**Minyatürden Destana Bir Yolculuk**)
Evin İlyasoğlu (Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık)
15. İlhan Usmanbaş (**Yenin Peşindeki Bağdar**)
Evin İlyasoğlu (Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)
16. İlhan Usmanbaş (**Ölümsüz Deniz Taşlarıydı**)
Evin İlyasoğlu (Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık)
17. Bülent Arel (**Elektronik Müziğin Öncüsü**)

Filiz Ali (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları)

18. Bülent Tarcan (Bir Hekimin Senfonik Öyküsü)

Evin İlyasoğlu (Dünya Yayınevi)

19. Faik Canselen (Eğitime Tutkulu Bir Besteci)

Erdoğan Okyay (Seveda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)

20. Hasan Ferit Anlar (Longadan Konçerto)

Erdoğan Okyay (Seveda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)

21. Ferit Tüzün (Çeşmebaşından Esintiler)

Erdoğan Okyay (Seveda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)

22. Nevit Kodallı (Türküden Oratoryo'da)

Erdoğan Okyay (Seveda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)

23. Cevat Memduh Atlar (Müzik Eğitiminin Şovalyesi)

Erdoğan Okyay (Seveda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları)

24. 25 Türk Bestecisi

Evin İlyasoğlu (Pan Yayıncılık)

25. Çağdaş Türk Bestecileri

Evin İlyasoğlu (Pan Yayıncılık)

26. Türk Bestecileri Eser Katalogu

Ersin Antep (Seveda-Cenap And Yayınları) Ocak, 2006.

27. Türk Bestecileri Eser Kayıt Kaynakçası

Ersin Antep (Seveda-Cenap And Yayınları) Ocak, 2006.

28. Türk Beşleri

Yılmaz Aydın (Müzik Ansiklopedisi Yayınları) (Doktora Tezi)

29. Batı Tekniği İle Yazan 60 Türk Bağdar

Gültekin Oransay (Küğ Yayınları , Ankara)

30. Türk Müziğinde Çokseslilik Uygulamaları ve İlerici Armonisi.

Atilla Sağlam (Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul) 2004

31. Türkiye'nin Müzik Atlası

Ahmet Say (Say Yayınları)

32. İz Bırakan Besteciler

Lale Feridunoğlu (İnkılap Kitapevi)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan antoloji çalışması sonucunda Türk bestecileri ve/veya eserleri üzerinde 32'si basılı kitap,46'si lisansüstü (yüksek lisans, sanatta yeterlilik, doktora) araştırma çalışmaları olan toplam 78 adet yayın tespit edilmiştir.

Türk bestecileri ve/veya eserleri üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarda ilk sırayı %91,30 oranda yüksek lisans araştırmaları olduğu belirlenmiştir.

Lisansüstü araştırmacılarının yüksek lisans seviyesinde konu olarak en çok Ahmet Adnan Saygun'un hayatı ve/veya eserleri üzerine araştırmalar yaptıkları saptanmıştır. Saygun'u % 9,67 ile Cemal Reşit Rey, % 6,45 ile Necil Kazım Akses ve yine aynı oranla İlhan Usmanbaş takip etmektedir.

Araştırmacıların %46,87 oranla bestecilerimizin piyano eserlerine, daha sonra %9,37 oranla keman, ve yine aynı oranla viyola eserlerine ilgi gösterdikleri belirlenmiştir.

Basılı yayınlar (kitap) incelendiğinde, yazarlar en fazla lisansüstü araştırmalarda olduğu gibi yine Ahmet Adnan Saygun üzerine eserler vermişlerdir. Bunu yine yakın bir oranda bestecilerimize ait biyografik özelliklerinin (*kısa hayat hikayeleri, yayınevlerince basılı olan veya olmayan eser ve cd listeleri, fotoğrafları ile eserlerinin yazı tekniği, v.b*) yer aldığı albümler veya kitap bölümlerinin yer aldığı yayınlar olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen bu sonuçlardan sonra,

1. Müzik yazarlarına, yayınevlerine ve araştırmacılarına sadece ilk kuşak bestecilerimiz hakkında değil, daha sonraki yetişen bestecilerimiz içinde biyografilerinin ve/veya eserlerinin yer aldığı daha ayrıntılı yayınlara yer vermeleri,
2. Araştırmacılara, bestecilerimizin sadece piyano, keman, viyola değil, diğer tüm enstrümanlarda vermiş oldukları farklı eser türlerini de araştırmaları, incelemeleri, sadece enstrüman olarak değil, eserlerin form, armoni analizleri, bestecilerin müzik anlayışı ve stilleri üzerinde de araştırmalar yapmaları,

3. Yine araştırmacılara, yukarıda sıralanan konularda yapacakları araştırmaları çoğunlukla yüksek lisans seviyesinde tutmamaları, doktora ve sanatta yeterlilik çalışmalarında da yer vermeleri,
4. İlgili bakanlık (kültür bakanlığı, milli eğitim bakanlığı) yetkililerine, bestecilerin Biyografilerini ve/veya eserlerini ele alan ve sınıf seviyesine göre düzenlenmiş görsel ve işitsel yayınları arttırmaları ve ülkemizin her eğitim kurumuna iletmeleri konusunda çalışmalar içerisinde olmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- BIYIKLIOĞLU, Z, Oya. (1997). Piyanonun bir eşlik çalgısı olarak müzik eğitimi ile piyano eğitiminde kullanımına ilişkin bir metod antoloji çalışması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen bilimleri enstitüsü, İstanbul.
- CRUMP, Tümay. (2001) “Temel eğitim II. kademe öğrencilerinin müzik dersleri ve çalgı eğitiminde kullanabilecekleri çok sesli metod antoloji çalışması” Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen bilimleri enstitüsü, İstanbul.
- ÇALGAN, Koral. (2001). **Duyuşlar, Ulvi Cemal Erkin**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Sözkese Matbaası, İkinci Basım, Ankara.
- ENSARİ, Mehru (1990). Piyano başlangıç öğrencileri için Çağdaş Türk bestecilerinin eserlerinden oluşan bir antoloji oluşturma denemesi” Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Fen bilimleri enstitüsü, İstanbul.
- MİMAROĞLU, İ. Kemal. (1990). **Müzik Tarihi**, Varlık Yayınları A. Ş., Kurtiş Matbaası, Dördüncü Basım, İstanbul.
- ŞENKİBAR, Z, Feray (1999). Türkiye’de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde şan (bireysel söyleme) derslerinde öğretilen eserlerin antolojisi” Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

İnternet Adresleri

1. <http://www.evinilyasoglu.com/index.php?option=displaypage&Itemid=129&op=page&SubMenu=>(erişim tarihi: 02.12.2006)
2. <http://www.andmuzikvakfi.com/andanasayfa.wc> (erişim tarihi: 11.11.2006)
3. [http:// catalogue.lib.ed.ac.uk/cgi-bin/7Pwebreon.cgi?DB=local&PAGE=First](http://catalogue.lib.ed.ac.uk/cgi-bin/7Pwebreon.cgi?DB=local&PAGE=First)
(erişim tarihi: 10.12.2006)
4. <http://kug2.ub.uni-koeln.de/portal/opac?fs=yilmaz+aydin&searchall=Start+Suche>
5. www.tdk.gov.tr
6. <http://tez.yok.gov.tr/YokTezSrv?OPER=MAINPAGE&PAGE=X>